

Z I D O V

GLASILO ZA PITANJA ŽIDOVSTVA

UPRAVA I UREDNIŠTVO: ZAGREB, ILICA BROJ 31 III. KAT.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

PRETPLATA: GODIŠNJE K 240, POLUGOD. K 120, ČETVRTGOD
K 60, POJEDINI BROJ K 6.— IZLAZI SVAKOG PETKA.

Savezno Vijeće za godinu 5682-83.

U sporazumu s predsjednikom Saveza Cijonista Jugoslavije odlučio je Radni Odbor sazvati ovogodišnje

Savezno Vijeće u Novom Sadu za 27. i 28. maja o. g.

Mjesne organizacije imaju s toga završiti šekelsku akciju najkasnije do 26. aprila i smjesta priposlati Savezu obračun, šekelske blokove i blokove prinosa za Savez Cijonista Jugoslavije, te ubrani novac.

U smislu pravila priznat će se svakoj mjesnoj organizaciji samo *toliko delegata, koliko je ubrano prinosa za zemaljski Savez.*

Na 50 plaćalaca otpada 1 delegat. Imade li u jednome mjestu manje od 50, a najmanje 20 plaćalaca, imaju pravo na jednog delegata. U mjestima, gdje nema 20 plaćalaca, pridružuju se ovi najbližim mjesnim organizacijama prema određenju Radnoga Odbora (§ 11. Pravilnika S. C. J.)

Obračun treba čim prije poslati, da Radni Odbor uzmogne raspisati izbore i da se isti mogu pravodobno provesti.

Dnevni red, kao i sve druge obavijesti o Saveznom Vijeću objelodanit će se kasnije.

Savez Cijonista Jugoslavije

Radni Odbor:

Dr. Aleksandar Licht, v. r.
predsjednik

Dr. Alfred Singer, v. r.
tajnik

Snaga naše povijesti

Piše: P. Šanaj.

Misli 7. danu Pesaha.

Židovi su historijski narod. Ovo smo ime zaslužili, ne samo za to, jer smo prvi došli u povijest, ne samo za to, što imadeimo najstariju lozu, krasni lanac predistorijskih plemićkih povelja, čije su prve karike obavite u mističkoj magli »Berešita« i utkane u fantastičke niti prve legende o ljudima.

Mi smo povjesni narod i stoga, a možda napose iz sasvim drugog razloga, koji je osnov karaktera i života našega naroda u posljednjim tisućljetima.

Tokom našeg dugog galuta vazda smo živjeli u povijesti, u prošlosti. Naša sadašnjost bila je uvijek samo sjena našeg starog »nekoć«. Nijedan narod ne živi tako povjesno kao mi. Kod sviju naroda živi svaka generacija svoj sopstveni život sadašnjosti i stvara svoje sopstvene vrednote sadašnjosti i istom u budućnosti postaje to prošlost, postaje povijest za naredno pokoljenje, potisnuto od nove sadašnjosti. Kod nas nije tome tako bilo, jer nije tako moglo da bude. Sigurno je, da je svaka generacija galuta stvorila »nešto«, živila donekle svojim sopstvenim

životom, ali cijeli njihov život i sav opseg njihova stvaranja bili su odrazi prošlosti, kinematografska igra svijetla i sjene, koja se je kroz duge vijekove uvijek odigravala, te se ponavljala u nedoglednost... Svaka generacija bila je samo spomenik za prošlu generaciju, koja isto nije bila drugo, no spomenik predjašnjih generacija... Najsjajnije generacije galuta, one, što su najviše stvarale i imale najviše životne snage, ipak su se kretale samo oko nekadašnje povijesti.

I dok kod drugih naroda prošlost biva korigirana po sadašnjosti, bilo je kod nas obrnuto: sadašnjost uvijek se držala prošlosti — povijesti. Stoga mora da se naša povijest označi kao najjača snaga našega života, kao najjači izvor naše egzistencije u galutu, i za to se naša povijest u času, kad stupa u svjetsku istoriju, obratila našem »sjećanju«. I svaki događaj, svaki doživljaj u povijesti dovikivao je i molio: Ne zaboravi na me!... Sjeti me se!... Vezaharta!... Lemaan tiskeru!... Al tiškah! — čuvaj se, da ne zaboraviš!

Mojsije nije bio samo najveći zakonodavac, već i najveći prorok. On je spoznao, da će narod, koji on stvara, jednom izgubiti svoju zemlju i biti razasut, raspršen po cijelome svijetu bez domaje, bez

središta, bez sopstvenoga života. Mojsije bojao se vlastite Tohaha, i stvorio je lijek prije rane, osebitu snagu povijesti, navio je narodni sat za duge generacije, da ne bi sustao sred galuta, usadio je narodu sjećanje.

I pošto je sjećanje već s prvoga početka označeno kao najjača snaga opstanka, kao tajna egzistencija našega naroda u galutu, to se sjećanje moralo koncentrirati naročito na najveći događaj naše istorije, na istorijski čas nastajanja židovskoga naroda:

»Vezaharta et jom cetha meerec Micra-jim kol j'me hajeha.« — Sjeti se dana izlaska iz zemlje egipatske kroz sav svoj život.

To je najveći dan naše povijesti, dan našeg oslobodjenja prije no što smo postali narodom, kad smo stupili na svjetsku pozornicu kao narod.

Snaga naše povijesti, silno koncentrirano sjećanje našega naroda — to je tajna naše egzistencije.

Povijest se ponavlja. Još se jednom iznova stvara naša povijest, još jednom bivamo oslobodeni. Pred našim očima nastaje Pesah šeni — regeneracija našega naroda, povratak u vlastitu zemlju.

Opetuju se simbolički sve pojedinosti nekadašnjeg izbavljenja. Prelazimo preko crvenih mora, naši halucin s putničkim štapom i orudjem rada, s kojim ćemo osvojiti zemlju, još se uvijek borimo s raznim narodima u našoj zemlji; a faraonova kola nas ganjaju...

Sve se sad opetuje u našoj povijesti samo na drugi način, sve se pojedinosti opetuju, samo ne jedna, koja je baš najjača snaga naše povijesti — naše sjećanje...

Nova naša povijest počinje da se razvija bez sjećanja. Nema više Mojsije, koji bi nam doviknuo: »Vezaharta... pen tiškah!... A narod se više ne sjeća, narod zaboravlja!... Narod zaboravlja gorku svoju galut, narod zaboravlja, da stojimo na pragu oslobodjenja, na pragu naše vlastite zemlje. Narod se ne sjeća, kako se veselio vijesti o Geuli, narod zaboravlja, da bez njegovih sredstava, bez njegovih velikih žrtava ne možemo da izgradimo zemlju, ne možemo da se oslobodimo.

... Sjetite se šekela! Sjetite se Narodnog Fonda! Sjetite se Keren Hajesoda! Svi ovi pozivi gotovo nam se čine banalnim, svakidašnjim. A zar nijesu to ipak naše najsvetije, najjače riječi, koje bi morale gromko odjeknuti u praskozorju naše slobode, da stvaramo novu povijest? Nijesu li to apeli, koji bi zaslužili, da ih novi Mojsija izdaje?

»Vezaharta!... pen tiškah! Sjeti se, čuvaj se, da ne zaboraviš!

Sjetite se onih hiljada halucim, koji čekaju na granicama, na potporu, što će im narod dati, da mogu doći u zemlju, da je izgrade!

Sjetite se novoga života, koji je stvoren židovskom snagom zadnjih godina u našoj zemlji i ne zaboravite, da se novi život mora uzdržati i tisuću puta povećati! Sjetite se pod kojim se teškim uvjetima u zemlji razvija golemi obnovni rad, u zemlji, gdje smo za sad još manjina!

Sjetite se, da za sad posjedujemo tek neznatni dio tla u Erec Jisraelu, i da samo o nama zavisi, da što više postignemo!

Sjetite se, da sav naš udes zavisi o našim sredstvima!

Čuvaj se, da to ne zaboraviš!

Sad se stvara nova naša povijest. Dajte joj opet njezinu veliku snagu, njezinu dušu — naše sijećanje...

Vezaharta!...

Weizmannov manifest amerikan. cijonistima

Svečani doček u New-Yorku.

Kako smo već u prošlim brojevima javili, pošao je profesor Weizmann u Ameriku da ondje vodi akciju za Keren Hajesod. Profesor Weizmann stigao je 3. marta u New-York, gdje mu je po ondašnjim Židovima priredjen doček, kakav ga New-York još nije vidio. Već mnogo sati prije dolaska broda sakupili su se hiljade i hiljade Židova u luci, prikraćujući si vrijeme čekanja pjevanjem židovskih pjesama. Preko 500 automobila čekalo je u pokrajnoj ulici, da učestvuju u velikoj paradi. Odio židovskih gombača vršio je redateljku službu. 500 zastupnika posebnog odjora za doček i 200 zastupnika amerikan. cijonističkih organizacija pošli su do pristaništa. Kad su prisutni

opazili Weizmanna na brodu, burno su ga pozdravili klicanjem i pjevanjem Hatikve. Nijedan od prisutnih ne će zaboraviti ovu lijepu sliku, mješanje amerikan. i židovskih zastava, obasute električnim svijetlom, neizmjereno veliku masu, koja se talasala, i snažne pojave židovskih gombača u njihovoj plavo-bijeloj odjeći, koji su uzdržavali red.

Kad se Weizmann pojavio zahvatilo je mnoštvo upravo divlje oduševljenje. Samo teškom mukom mogao je Weizmann proći kroz guste redove mase, da sjedne na automobil. Sad je krenula duga povorka automobila kroz grad prema istoku. U židovskoj četvrti grada bile su ulice iskićene zastavama. Tu je dočekalo deset tisuća Židova, koji više nisu našli mjesta na pristaništu, povorku. Na Rutgers Square stajale su mase tako gusto, da povorka nije mogla dalje. Weizmann morao se pokazati masi, a za tim su rabini Judelović i Iskolski pozdravili Weizmanna ispred Židova New-Yorka i Sjedinjenih Država. Zatim je povorka krenula dalje kroz East Side, gdje je kod Teuth Streeta i Second Avenue Weizmann pozdravljen u ime grada New-Yorka po načelniku Murrey Hulbert i predsjedniku Juliusu Milleru. Weizmann morao je osloviti mase. Pozdravljajući amerikan. židovstvo, izražuje nadu, da će Keren Hajesodska kampanja potpuno uspjeti. Uvjeren je, da amerikan. Židovi ne će propustiti najpodesniju priliku u povijesti zadnjih dviju tisuća godina, a da se ne pobrinu za izgradnju židovske domaje. U ovom veličanstvenom dočeku vidi iskrenu predanost new-yorških Židova prema cijonističkom idealu. Židovi New-Yorka će u ovoj kampanji, koja ima donijeti 2 milijuna dolara, sigurno prednjačiti drugim zemljama.

Prvi put govorio je Weizmann prigodom proslave u počast Bialiku. Oficijelno započela je kampanja banketom, kojemu

je pribivalo preko 1000 gosti, a na kojem je postignut velik uspjeh. Senator Spencer, zastupnik amerikan. vlade, predao je na koncu svoga pozdravnoga govora dru. Weizmannu pero, s kojim je predsjednik Harding potpisao rezoluciju amerikan. kongresa u prilog cijonističkog kongresa. Mnogo je zapažena činjenica, da je banketu pribivao i Louis Marshall, koji je apelirao na slogu Židova. Pripomoćni rad bit će dovršen, rekao je među ostalim, i s toga mora amerikan. židovstvo da zaboravi sve diferencije i da se ujedini u obnovnome radu.

Na banketu skupljeno je 250.000 dolara, najveća svota, koja je sakupljena kod jedne zgode za izgradnju Palestine.

Weizmannov manifest.

Cijonistima Amerike! Naš pokret proživljava sad svoju odlučnu perijodu. Ne prestano je izvrnut oštroj kritici i strogoj kontroli u Erec Jisraelu i u galutu. Naši se radovi provadjaju u stalnoj unakrsnoj vatri napadaja i kritike, koji su često sve drugo no korisni za našu stvar. Stoga je nužno, da opredjelimo naš cilj jasno za nas i za cijeli svijet, pod čijom se kontrolom razvija naš rad, i da prilagodimo naša nastojanja našim idealima. Među svim narodima i nacijama, čija je egzistencija uzdrmana krvavim svjetskim ratom, ima najteži udes, trpi najviše muke, narod Izraela, koji je razasut po cijelome svijetu. A ipak je naš narod, gonjen i uzdržan vječnom životnom snagom, skupio zadnje svoje sile, oživila je u njemu snažna životna volja da ponovno uskrisi staru slavnu prošlost i uzvišenu tradiciju s najvišim idealom obnovljenog Erec Jisraela.

Sad nam se ukazuje velebna slika: Djeca Izraelova ponovo kucaju na svetim vratima svoje stare domaje. Mnogi od njih dospjeli su već u zemlju, oru i obrađuju tlo, grade puteve, probudjuju stare

Feuilleton

IZ EGIPTA U EREC JISRAELI.

(Iz dnevnika drevnoga haluca.)

Na moru...

Ležimo na moru. Sunce igra valovima, a svježi proljetni zrak dopire do nas. Gdje gdje peku ljudi u malenim jamicama na polju macot. Iz daljine dopire buka razgovora i žamora. Koliko li je drugačije bilo raspoloženje prije 5 dana. Svi su bili obuzeti veseljem Geule. Kad je narod čuo riječi: »Slobodni ste, izadjite!«, obuzela ga je sveta ekstaza i veselje je njime prostrujalo. Narod je osjetio, da je konačno došao čas ispunjenja njegovih želja, osjetio je, da je dobio slobodu. Nitko nije pitao: »Kako ćemo doći u zemlju? Kako je dalek put? Kolike su poteškoće?« S veseljem napustiše kuće svoje, odbaciše sve i podoše — svežnjom na leđima i batinom u ruci, da jedu suhi kruh u našoj zemlji, i da u znoju obrade naša polja... A danas, kad se pojaviše neke poteškoće, prva opasnost. Čujemo razočaranje i očaj. I to kod onih, što su prije plesali po ulicama. Sad lamaju rukama, i govore: Faraon dolazi sa silnom vojskom, što će nam Geula, najbolje je, da se svi u moru utopimo... i slabe odvažnost naroda. Mi, halucim iz plemena Judina,

čvrsto stojimo jedan uz drugoga. Zakleli smo se krvlju našom, da ćemo sagraditi naš dom.

Onkraj mora...

Neopisivo je komešanje, što je nastalo na vijest, da dolaze Egipćani. No mi smo stajali kao stanac kamen. U času, kad je Mojsije izdao nalog, skočili smo u more, na čelu nam Nahšon ben Aminadav. Geslo nam je bilo: »Za slobodu i za Izrael.« Narod je još uvijek kolebao, još se uvijek govorilo o galutu i o Erec Jisraelu. Tek kad je već voda do grla doprla, kad su već čuli egipatski zov, počeli su da trče za nama. Iza velike pomoći ojača vjera u narodu. Više ne govori o napuštenim domovima u Egiptu, osobito dok skuplja zlato i srebro s mrtvaca, što ih je more ipbacilo; a veselje zbog slobode miješa se s veseljem zbog zlata. No ipak se čini, da narod proživljava čisti i sveti entuzijizam. Zanosna je sve puno. A nebo se trese od pjevanja pjesme: Az jašir Moše...

Oči mi suze. Mojsija stoji okrenut k moru, ruke upravljene prema nebu, a cijeli narod pjeva svetu pjesmu zahvalnicu, a nebo kao da se valja daleko, tamo iznad Egipta i pustinje, i sve, nebo i zemlja pjevaju našu veliku pjesmu slobode. Pod nogama već škripi pustinjski pjesak. Pred nama je siva neizmjerena

ravnica a nad nama nebo sa žarkim suncem. Znoj curi preko obraza, na noge stupaju lako, a narod još uvijek pjeva. Tek prestade Az jašir Moše, i već počinje iznova. A na kraju logora pjevaju žene, a na čelu im Mirjama i udaraju u bubnjeve i plešu. Veliko veselje zavlada narodom. Mara, Nisan...

Naskoro nestade entuzijazma, veliko je čudo zaboravljeno, narod se više ne veseli plijenu s mora... Tako shvata narod slobodu! Glupost: ovdje je voda goraka. Ne valja za piće i već se tuže. Bune se na Mojsiju. Prevarili su se, kad su u prve dane Geule Mojsiji »hedad« vikali. Oni su se nadali drugoj Geuli: da će zlatna kola doći, odvesti ih u Erec Jisrael, odmah iza izlaska iz Egipta doći u vrtove Kanana, zidati palače, otvoriti usta da im med sa zrelih datulja curi u zube, i mlijeko koza, što se same muzu... Tako razumješe Geulu. Ova Geula treba da ih obaspe zlatom i srebrom ko onda na moru, ne može li to, onda je ne treba...

Pustinja Sin, 15. Ijar...

Otrčao sam iz tabora, jer me mogli da slušam. O, kako bih samo htio da potrčim do našega vođe Mojsije, da mu obuhvatim noge i vičem: šteta za tvoj trud. Krivo je bilo da si ih oslobodio, nijesu vrijedni Geule. Dođi, veliki vođo, mi halucim, mi siromašni idemo s tobom, da

ruševine novome životu i oživljavaju, što je zapustilo i razorilo vrijeme. Stotisuća ovakovih pionira čeka samo čas, kad će moći doći u zemlju. Ovi Halucim ne traže više, no da im se dopusti, da sebe žrtvuju za Erec Jisrael, da posvete svoje mlade snage i energije zemlji, što no vapi za renesansom, i da pretvore pustinje u cvatuće vrtove i plodna polja. Imademo ljudski materijal, imademo puteve i imademo priliku. Možemo i hoćemo da to provedemo u saradnji s našim susjedima u zemlji, koji će bez obzira na to, da su nam se sad otudjili. upoznati korisni i dobri rad, koji vrše njihovi suplemenici, s kojima su živjeli u miru i slozi tokom svih generacija naše zajedničke prošlosti. Uvjeti, pod kojima žive veliki dijelovi našega naroda, podupiru i opravdaju naša nastojanja. Možemo jedan dio emigracije iz zemalja progona svrnuti u Palestinu. Imam razloga vjerovati, da bi, kad bi imali sredstava, mogli veliki dio emigranata iz Ukrajine, koji su sad na teret braći u Poljskoj, svrnuti u Palestinu i stvoriti tim nesretnim putnicima srećnu domaju i slobodnu budućnost u našoj staro-novoj domaji.

Cijoniste Amerike! Sad je nužno, da naše narodno htijenje dobije jači izražaj. To htijenje živi i našlo je djelomice već svoj izražaj u konkretnim formama našeg obnovnog rada, u formi pošumljivanja i obradivanja polja, gradnje kuća, tvornica, škola i oživljavanja hebrejskog jezika. Ali ta naša volja mora da postane čvršća i jača. Vi cijoniste Amerike ispunili ste svoju dužnost. No zadaća što nam je nametnuta, raste zajedno s njezinim uspjehom. To, što je još prije dvije godine značilo uspjeh, čini nam se gledom na nove mogućnosti i obveze sićušnim i neznačajnim. Naš rad sad mora rasti uporedo s našim problemom. Moramo da podvostručimo svoje energije i nastojanja. Američanski cijonizam i američansko židovstvo ima dovoljno snage i aktivnosti,

izgradimo našu zemlju... Ostavi ih ovdje u pustinji, pošalji ih natrag u Egipat, natrag k njihovim loncima s mesom. Strašna li je bila slika, kako su sramotno ondje sjedili pridošlice i oni koji su s njima izašli, egipatski dobavljači opeka, što bi zacijelo ostali u Egiptu, da ih Faraon nije istjerao. A sad plaću zbog tustih gusaka, što su u Egiptu jeli... Da, šta imadu halucim da izgube? No mi? Zar ste nas za to oslobodili da si pokvarimo želudac manom... Mi trebamo meso, viču Mojsiji. Ja sam pobjegao, ne mogu da ostanem u taboru...

Refidim, jom...

Sve žešće navaljuju na vodstvo. Kako li je teško biti vođa ovakovome narodu. Svemu su krivi vođe, što više i za prirodne pojave kad ne dostane vode. Vika i buka. Da barem mogu da kamenuju Mojsiju! Mojsija je nestrpljiv. Tko nije vidio s koliko boli u očima je Mojsija lupilo po kamenu, ne može da shvati, koliko naš vođa trpi. Taj je fakt ovjekovječen. Mjesto je dobilo ime Masa umeriva (iskušavanje i svada...).

Refidim, jom...

Konačno nam je bilo moguće, da našom mladom krvi zapečatimo zakletvu narodu. Prve žrtve našoj slobodi su žrtvovane. Pokazali smo cijelome svijetu,

da dade doličan odgovor na poziv našega naroda.

Sad se polaže temeljni kamen židovske narodne domaje. Prve primitivne poteškoće, kojima se mora boriti narodna zajednica za svoju egzistenciju, već su svladane. Sad je naša dužnost, da djelo nastavimo strpljivošću i ustrajnošću, s tolerancijom prema sebi i drugima, razboritošću i smirenošću staroga naobraženoga naroda. Ne će dugo trajati do časa, kad će ovi temelji biti čvrsti i osigurani. Niko ne može da gleda kroz oblake budućnosti, ali mi imademo veliku vjeru u naše narodne tradicije i našu Toru. Israel je nerazoriv, narod Israel i zemlja Israel su jedno. O našem se udesu odlučuje. Pristupimo našem narodnom djelu s jakim vjerom i čvrstim pozdanjem u konačnu našu pobjedu!

New-York, Hotel Commodore,
7. marta 1923.

Keren Hajesod

Keren Hajesodska kampanja u Americi. Za New-yoršku kampanju određen je kao blagajnik Judge Rosenblath. Na prvoj sjednici razložio je Rosenblath potrebu i tražio najveća naprezanja. Izgradnja Palestine bit će najbolji odgovor antisemitima Amerike i cijeloga svijeta, jer će im pokazati, da su Židovi jedan od najvećih stvaralačkih naroda svijeta. Rabi Silermann, prijašnji glavni rabin u new-yorškoj Emaneul-sinagozi istakao je, da u ovoj kampanji za Keren Hajesod stoji čast židovstva na kocki. Dr. Drahnann izjavio je, da budućnost židovstva leži u izgradnji Erec Jisraela: bez duševnog centra, koji valja izgraditi u Palestini bilo bi židovstvo cijeloga svijeta izvrgnuto najvećim opasnostima. Rosenblath izvješćuje, da je izabran novi direktorij za Keren Hajesod, te će se ovaj nakon provedenja svih formalnosti pretvoriti u

da zaslužujemo slobodu, da možemo, dođe li potreba, da žrtvujemo naš život... Neočekivano navalješe Amalečani. Svi smo bili od puta umorni. Napad je bio spremljen. Ležali smo u našim šatorima, kad najednom začujemo buku i viku: napali su nas. Potrčim van. Divlji Amalečani jure golim noževima i već se borimo. Uzeo sam mač a do mene Hecron, požrtvovni haluc iz redova Nahšona amindabova. Oči mu svijetle plamenom drugoga svijeta. Kud zahvata mačem padaju Amalečani ko klasovi na polju. Četa Amalečana juri iz jednog židovskog šatora. Hecron navalni na njih, dva Amalečana padnu. Hecron posrće. Pada. Potrčim k njemu, da mu zavežem ranu, on me tjera: Idi u redove... Lice mu sjaji od veselja. Iz daljine se čuje pobjedna vika židovskih četa. Hecronovo lice se sjaji na suncu: »Okreni me prema istoku!« moći. Umirem za slobodu Izraela i njegove zemlje... To su mu bile zadnje riječi... Tako je umro židovski junak Hecron ben Gad iz plemena Ruben, tako je umro Hano ben Jefune iz plemena Juda, tako je umrlo mnogo drugih halucim. Svi su pali smješkom na licu. Slava njihovoj uspomeni.

(Nastavit će se.)

permanentni direktorij na temelju Kerea Hajesod chartera. Direktorij sastoji iz 40 uplivnih i reprezentativnih članova, od kojih mnogi igraju važnu ulogu u američanskom trgovačkom svijetu, te su aktivni vođe u židovskim stvarima. Direktorij sastoji iz članova, koji svi imaju svoje obitavalište u New-Yorku. Pored direktorija stvoriti će se doskora National Council Keren Hajesoda, koji će se sastajati iz zastupnika Keren Hajesoda cijele zemlje. Prva sjednica ovog Councila održat će se u prisutnosti dra Weizmanna. U sadašnji direktorij izabrana su ova gospoda. Samuel Untermeyer Conheim, rabi Berlin, gdja Richar Gottheil, Boris Grabelsky, Leon Kamaiky, Louis Lipsky, David Pinski, Morris Rothenberg, Abraham Schemer, Bernhard Semel, dr. Josip Silvermann, dr. Leyer Waxman, Boruch Zuckerman.

Keren Hajesod akcija u Londonu. Komitej Stamford-Hill sinagoge u Londonu priredio je jedan banket, koji je donio velik uspjeh za Keren Hajesod. U govorima se naročito pohvalno isticalo, da su se konačno i sinagoge — koje u Engleskoj odgovaraju našim općinama, — sjetile dužnosti prema Keren Hajesodu. Na banketu govorili su najodličnije ličnosti Engleske, koji su svi izrazili uvjerenje, da će uspjeti obnovni rad u Palestini, i da će se namaknuti Keren Hajesodom potrebna sredstva za izgradnju Palestine. Weizmann i Sokolov brzojavno su pozdravili učesnike. Na banketu sabrano je 1400 funti.

Keren Hajesod u Poljskoj. Predsjednik Egzekutive Nahum Sokolov napustio je nakon uspješnog rada Poljsku, te se preko Berlina vraća u London. Keren Hajesodska se akcija najvećim intenzivitetom nastavlja, pa iz svih gradova stižu povoljni izvještaji. Tako se očekuje, da će Białystok namaknuti pol milijarde poljskih maraka. Svagdje su ustrojeni odbori gospoda, koje sakupljaju darove za fond dragulja.

Litavska. Treća konferencija Keren Hajesoda u Litavskoj donijela je cijeli niz rezolucija, a među njima jednu, kojom se maaser priznaje kao temelj Keren Hajesoda. Stvoren je i cijeli niz zaključaka glede organizacije rada i informacije o radu u Palestini. Konferencija se obvezala, da će mjesečno najmanje 2000 £ doznačiti glavnom uredu Keren Hajesoda. Imade se povesti Keren Hajesodska kampanja za Pesah blagdane. Predsjednikom Keren Hajesoda izabran je narodni zastupnik dr. Rosenbaum.

Njemačka. Unatoč nepovoljnih gospodarskih i političkih prilika pokušala je uprava Keren Hajesoda za Njemačku, da u mjesecu martu provede što intenzivniji rad za Keren Hajesod. Uspjelo je u velikoj mjeri povisiti prinose za Keren Hajesod. Veće akcije provedene su u Hamburgu, Bremenu, Bielefeldu, Hindenburgu, Beuthenu, Königsbergu itd. Isto tako nastavljen je rad u gornjoj Šleskoj i istočnoj Pruskoj.

Iz židovskog svijeta

Židovske ličnosti Njemačke o istočno židovskom pitanju. (J. C. B.) O istočno židovskom me se problemu u Njemačkoj neprekidno raspravlja. Kratko je vrijeme ta rasprava bila prekinuta Ruhrskim konfliktom, no doskora počeo

še desničarski parlamentarci i njihovo novinstvo borbu protiv istočnih Židova. Sada iznose neprekidno novi razlog za izgon istočnih Židova, potrebu stanovna za bjegunce iz Ruhrskoga područja. Političari i novine umjerenih partaja podliježu često teroru desnice pa i oni nagone vladu, da istupi protiv istočnih Židova. Kampanja protiv istočnih Židova potmaže se često tvrdnjom, da i njemački Židovi ne žele nazočnost većih skupina istočnih Židova u Njemačkoj. Zbog toga je J. C. B. zamolio nekoliko odličnih židovskih ličnosti Njemačke da reknu mišljenje o tome pitanju, pa njihove izjave ovdje iznosimo.

Dr. Leo Baeck predsjednik njemačkoga rabinskog saveza, odlični židovski učenjak i docent na »Hochschule für die Wissenschaft des Judentums« piše: »Istok i s njime istočno židovstvo pomaknuo se na zapad zbog rata i brzavica vremena. To je povjesni događaj naših dana, pa se Evropa a osobito Njemačka mora da objasni s tim svijetom. Na duševnome, čovječanskome polju ima samo jedno pošteno i korisno objašnjenje, sporazum. No što više koja skupina imade nutarnje, duševne kulture, to se teže poima njena osobitost i bitnost. Mora se imati kulture, da se kulturu shvati; samo duša spoznaje dušu. Zbog toga istočne Židove mnogi vide, a rijetki poznaju: stara židovska sudbina usred ljudi biti nepoznata. Najgori je znak židovskoga nedostatka kulture, što ne shvaćaju istočne Židove te poznavaju samo pokvarene i izgubljene između njih. Zatajiti istočne Židove znači za Židova zatajiti dan svoga rođenja. Za njemačko židovstvo, kojemu su geografske granice danas sužene, može da bude vrlo znatno, ako se istočni Židovi, koji se skloniše u Njemačkoj, potpuno smjeste u ovim općinama. Njemački i istočni Židovi imadu i jedni i drugi osobita židovska svojstva, koja se upotpunjuju. Može da nastane nešto novo, živo ako se u njemačkim općinama oživotvori taj savez.

Dr. Paul Nathan je rekao: Antisemiti operiraju tvrdnjom da je Njemačka upravo poplavljena istočnim Židovima. O tome nema govora. Prema pouzdanim procjenama mislim, da u Njemačkoj imade oko 50.000 istočno židovskih useljenika. Kod ovoga izvanredno teškoga položaja Njemačke ne možemo da računamo na humanost u predjašnjoj mjeri, a uza to je čvrsto uporište antisemitske agitacije primjer Sjedinjenih Država, koje su useljivanje ograničile na minimum. Uljecaj je ove argumentacije, da su istočno njemačke granice u istinu zatvorene. Danas se još samo pita, hoće li oni istočni Židovi, koji su već u Njemačkoj, biti izagnani, internirani ili dalje pomagani jedino od njemačkih Židova. Zahvalno priznajemo, koliko su mnogo naši američki istovjernici pomagali ovo židovsko djelo pomaganja. Bila bi dakako korisnija pomoć, kad bi Sjedinjene države otvorile opet svoja vrata — i istočnim Židovima. Time bi se u Njemačkoj stanje poboljšalo, a njemački bi antisemiti izgubili jedno od najsnažnijih sredstava agitacije.

Eugen Caspary, vodja židovske liberalne stranke u Njemačkoj i predsjednik centrale za pomoć njemačkih Židova izjavio je ovo: »Mi, koji ima da se bavimo pomaganjem bijednika, ne pitamo za domovinu, za nas je svaki Židov jednak. Ljudi oko Naumanna i njegova njemačko nacionalnoga kruga koji se danas bore protiv istočnih Židova u Njemačkoj, nijesu ništa zaboravili ni naučili. Ne znadu, da za naš Nijemce ništa posljedni ostatak misli uvidjavnih inozemaca. Ne znadu, da smo mi u Njemačkoj postali siromašni, da ne možemo

uzdržavati kulturne ni socijalne institucije, bolnice, škole, domove za nemoćnike i bijednike, ako ne pomogne inozemstvo Svjetska pomoćna konferencija, Joint, ICA, pružaju nam u toj nevolji bratsku pomoćnicu ruku. Čuvaju naše socijalne institucije od sloma. Članak g. Nobrechta, člana saveza nacionalno njemačkih Židova u »Kölnische Zeitung« ponizuje svojim fanatizmom protiv istočnih Židova i nas njemačke Židove. No mi se nadamo da će inostranstvo razlikovati Naumannovu grupu od njemačkoga židovstva.

Dr. Oskar Kohn, socijalno demokratski zastupnik u Landtagu misli: Nosioći njemačke misli u mnogim mjestima Šleske, zapadne Prusije i nekadašnje pokrajine Posen bijahu Židovi kojih su očevi ili djedovi nekoć kao istočni Židovi prešli zelenu to jest policijsku granicu. Mnogo Židova istočno židovskoga porijekla istaknulo se u njemačkome duševnome životu. Treba da sjelim samo na Ehrlicha, Liebermanna, Rabera, Kohnheima. Već prije rata bijahu istočni Židovi promicatelji njemačkoga eksporta u Rusiju i u engleske kolonije. Što bi bilo bez istočnih Židova iz obnove njemačkoga gospodarstva i preporoda trgovine s Poljskom i Rusijom? Loš postupak s istočnim Židovima u Njemačkoj vrlo bi se zlo dojmio u inozemstvu, osobito u Americi. Ne smijemo premalo oijeniti uljecaj američkih Židova. Sjelim se, da je Amerika jednom otkazala trgovački ugovor s Rusijom, jer je Ruska vlada zabranila useljenje nekome Američaninu istočno židovskoga porijekla. U mnogim državama čine i Nijemci manjinu, pa su upravo Židovi energični branitelji njihovih prava. Ako Njemačka bude nagnata da rasije milijune svojih ljudi po drugim zemljama, osjetit će i Nijemci židovsku sudbinu. Ja želim, njemačkome narodu toliko snage, koliko je židovski narod pokazao i sačuvao u svome razvoju. No dogodi li se to njemačkom narodu, zacijelo će Židovi pružiti njemačkome bratu pomoćnicu ruku, koju danas Nijemci ne će da pruže istočnim Židovima. Ta povjesna je zasluga Židova, da ne mogu biti nezahvalni.

Spriječeni pogrom. Za uskrsnu nedjelju spremila je četa visokoškolaca pogrom protiv Židova. Pripreve uslijedile su u najvećoj tajnosti, pa je svega 60 učesnika došlo obručano revolverima i štapovima u ulice, u kojima stanuju Židovi. Međutim je policija nešto o stvari dočula i poslala redarstvene činovnike te veće odjele stražara u te ulice. Oko 7 sati na večer došli su »budeći se«, u početku u malim grupama, i počeli da napastuju prolaznike. Policija ih je sve apsila i našla kod njih oružja. Kod preslušavanja izjavili su, da oružje nose sobom u svrhu obrane, te su lza preslušanja pušteni na slobodu. U noć aretirana su dva mladića, koji su s revolverima u ruci legitimirali sve prolaznike. Jedan od tih je bivši poručnik Sesević, komu je dokazano, da je učestvovao kod umorstva urednika Somogyia i redara Soltre, a naknadno je pomilovan po Horthy-u.

Veliki prosvjedni meeting protiv numerus claususa u Varšavi. Iz Varšave javlja J. C. B.: Veliki meeting, kog je sazvala liga za obranu čovječjih i građanskih prava u Poljskoj, bio je veoma posjećen. Skupštini pribivao je velik broj Poljaka iz najraznijih društvenih slojeva. Nacionalni demokrati nastojali su da ometu skupštinu, ali su po većini prisiljeni da se povuku. Sjedi socijalistički senator Li-

manovskyy podsjetio je, da je numerus clausus nakon poljskog ustanka bio od Rusa proveden protiv Poljaka. Ograničenje židovskih građanskih prava u mladoj poljskoj republici ne bi bilo niti državnički niti humano. Dr. Zelensky, koji se prije nekoliko godina povratio iz Pariza, pričao je, kako su za vrijeme varšavskih pogroma pred 35 godina poljski djaci i profesori branili napadnute Židove. Svi govornici prikazivali su numerus clausus kao opasnost ne samo za Židove, već i za poljski ustav i demokraciju. Rezolucija protiv antižidovskoga numerus claususa primljena je jednoglasno uz burno povlađivanje.

Novi antisemitski val na rumunjskim visokim školama. (J. C. B.) U Košicama je iznova započela borba rumunjskog djaštva za numerus claususom. Naročito podupiru neki profesori nastojanje djaka, a među njima dekan medicinskog fakulteta. Jedan profesor juridičkog fakulteta izjavio je u jednoj djačkoj skupštini, da je djački pokret potpuno opravdan, jer su Židovi opasnost za Rumunjsku. Na večer iza te skupštine došlo je do divljih izgreda. Pod izlikom, da je jedan židovski djak otrgnuo jednom nežidovskom kolegi njegovu nacionalnu značku, prodrli su izgrednici u kavane i restoracije i zlostavljali su židovske goste. Nijesu štedili ni starce ni žene. Policija vrlo je kasno pošla da spriječi izgrede, ispričava se time, da nije imala dosta raspoloživih sila.

Pokršteni Židov referent za židovsko novinstvo u oljskoj. Iz Varšave javlja J. C. B.: Prema vijesti »Naš Przeglad« imenovao je poljski ministar unutrašnjih djela pokrštenoga Židova Ornsteina referentom za židovsko novinstvo kod poljske vlade. Ornstein je svojedobno pobudio pažnju, kad je u antisemitskom novinstvu pisao članke o poljskom židovstvu i donio citate iz židovskih novina, koji su bili krivotvoreni.

Pokret za židovski bojkot u Letskoj. Iz Rige javlja J. C. B.: 27. marta priredilo je društvo za pobijanje gospodarskog upliva Židova demonstraciju za bojkot židovske trgovine u Letskoj. Gradom vozili su se automobili s natpisima, u kojima se pučanstvo pozivlje, da na uskrš ništa ne kupuje kod židovskih trgovaca. Isto tako dijelili su se letaci istoga sadržaja. Društvo namjerava da priređuje razne skupštine, u kojima će da propaguje ideju bojkota protiv Židova. Članovi židovske frakcije u Sejmu poslali su ministru unutrašnjih djela i predsjedniku vlade, da traže odredbe protiv ove propagande, koja narušava mir u zemlji. Na mjerdavnim mjestima obećano je, da će se protiv ovih demonstracija istupiti.

Osudjeni biskupi i hajka protiv Židova. Smrtna osuda protiv katoličkih biskupa izazvala je u cijelom svijetu oštri prosvjed. U Poljskoj su svećenici svih vjera povelj zajedničku prosvjednu akciju protiv tih smrtnih osuda kao i protiv proganjanja pojedinih vjeroispovijesti u Rusiji. Toj prosvjednoj akciji priključili su se i rabini varšavske općine, a pored toga je centralni odbor židovsko-ortodoksnih organizacija u Poljskoj »Mizrahij« i »Aguda« u vrlo oštroj formi prosvjedovao protiv ovih osuda. Ali sve to nije smetalo poljske nacionalne demokrate, da na

svoj demagoški način iskoriste ove smrtno osude. Prosvjedne skupštine, koje su održali nacionalni demokrati u Varšavi, bile su samo najsuroviji ispadi antisemitske demagogije. Svi su govornici tražili, da se kao taoci uzimaju rabinj Poljske i da ih se dotle drži, dok se ne puste na slobodu na smrt osudjeni katolički svećenici. Time se trebalo izraziti, da proganjanje katoličkih svećenika i katoličke vjere u Rusiji biva inscenirano po Židovima. Čovjek se mora upravo čuditi naivnosti mase, koja nasjeda ovim huškačima, kad svako dijete zna, da oblasti sovjetske Rusije vode sistematsku borbu protiv židovske religije, protiv njezinih zastupnika i uredaba. Nacionalni demokrati znadu, da ove »represalije« protiv rabina sigurno ne bi imale nikakovu vrijednost, ali se njima i ne radi o represalijama, već o huškanju protiv Židova.

Problem pripomoći u Rusiji i Ukrajini. Iz Moskve javlja J. C. B.: Na početku aprila prestat će Ara da vrši posredovanje i dopremu životnih namirnica iz inozemstva i Ukrajine, što je u židovskim krugovima izazvalo veliku uzrujanost. Položaj židovskog pučanstva u Ukrajini još uvijek traži nastavak pripomoćnog djela. Sad postoji opasnost, da će prestati otporak životnih namirnica, a da se ne će mjesto toga poslati odgovarajući novac. Ako ova odredba nema da nadomjesti pomoć u naturi, što su je dosad dobili Židovi Ukrajine preko Are time da im se sad šalje novac, već da to znači obustavljanje pripomoćnog djela, tad bi ukrajinsko židovstvo došlo u katastrofalan položaj.

Stolica za židovsku historiju na berlinskom sveučilištu. (J. C. B.) Pruski ministar za prosvjetu imenovao je profesora na berlinskom sveučilištu dra. Bertholda Weilla profesorom za pobiblijsku povijest. Ovaj se predmet još nije predavao na berlinskom sveučilištu. Profesor Weil, koji je cionista, bio je dugi niz godina član centralnog odbora njemačkih cionista i pripada sad »Binjan Haarec«. Profesor Weil svršio je svoje nauke na Hochschule für die Wissenschaft des Judentums u Berlinu, na kojoj je neko vrijeme bio i docentom.

Iz cionističkog svijeta i Palestine

Umro senator dr. Maks Bienenstock. (J. C. B.) Smrt židovskog senatora dr. Bienenstocka, koji je bio vrlo popularan, izazvala je svagdje duboku sućut. Židovski parlamentarni klub je odmah nakon primitka vijesti o smrti dra Bienenstocka sazvaio vanredno plenarno sjelo, u kojem je dr. Leon Reich držao žalobno slovo. U sjednici poljskog senata posvetio je predsjedatelj senata tople riječi pomena dru Bienenstocku. Pogreb obavljen je 23. marta u Lavovu uz učestvovanje velikih židovskih mara. Prema želji pokojnikovoj nisu držani nadgrobni govori.

Nahum Sokolov o mjestu kongresa. (J. C. B.) Prije svoga odlaska iz Varšave izjavio je Nahum Sokolov u razgovoru jednome židovskom novinaru o mjestu narednog cionističkog kongresa ovo: Grad Danzig imade prednost, da imade podesnu zgradu za kongres, ali opći

uvjeti nisu povoljni, naročito ne bi bilo dosta mjesta za ukonačivanje delegata i gostiju. S druge se strane predlaže Bec kao mjesto kongresa, ali američki cionisti su protiv izbora toga grada. I protiv Karlovih Vary ima prigovora, a naročito se čuje mišljenje, da se kongres uopće ne bi trebao održati u jednom kupalištu. Drugi opet predlažu staro mjesto cionističkih kongresa: Bazel. Privrženici ove misli tvrde, da će delegati iz zemalja sa slabijom valutom moći doći i u Bazel, jer ih ne će uzdržavanje mnogo više stajati nego u drugom mjestu. Za sad još nije stvoren zaključak o mjestu kongresa. Sigurno je samo to, da će se XIII. kongres održati početkom augusta.

Zabrana arapskih demonstracija u Jeruzalimu. Arapska egzekutiva naredila je za 14. marta generalni štrajk u slavu dočeka arapske delegacije i navodno uspjelog bojkota izbora za zakonodavno vijeće. Arapski apel nije imao uspjeha, jer je samo malen dio dućana bio zatvoren u pojedinim gradovima Palestine. Bez obzira na zabranu vlade da se drže skupštine sa demonstracijama, pokušali su Arapi, da u Jeruzalimu prirede ovakovu skupštinu, kojom je zgodom došlo do manjih sukoba s policijom. Kao prosvjed protiv preduzetih apšenja proklamirala je arapska egzekutiva ponovno štrajk za 21. mart. U proklamaciji Arapima traže smjenjivanje upravitelja redarstva u Jeruzalimu i oslobođenje uapšenih demonstiranata.

Vlada zabranila je sve daljnje demonstracije.

Odgoda izbora za palestinsko Zakonodavno Vijeće. Nakon provodenja prvih izbora ustanovila je palestinska vlada prema izbornom zakonu rok, kad se imaju sastati izbornici, da provedu izbor za 12 članova Zakonodavnog Vijeća. Ovi izbori, koji su se trebali provesti u martu odgođeni su iza blagdana. Kod prvih izbora izabrano je 126 muhamedanaca, 96 Židova, 22 hrišćana i 8 druzna. Ovi imaju sada da biraju 12 članova za zakonodavno vijeće.

Saobraćajni jezik palestinskih Židova. Kao što smo već izvijestili naznačilo je 96% Židova u Palestini hebrejski kao svoj saobraćajni jezik. Ako uvažimo da jedan dio stare generacije otklanja hebrejski, a isto tako i ekstremni lijevičari radničke stranke, koji su privrženici jidiša, tad ove brojke služe kao najbolji dokaz, da je hebrejski jezik postao doista saobraćajni jezik palestinskog židovstva. Prema službenim brojkama bio je rezultat u pojedinim kotarevima ovaj: U južnom kotaru naznačilo je hebrejski kao svoj saobraćajni jezik 829, u kotarevima Jeruzolim i Jafa 60236, u kotaru Samarija 706 i u sjevernom kotaru 18625, ukupno dakle 80396 ili 96% svih Židova Palestine.

Zajam palestinske vlade. Na upit Lord Sydenhamsa izjavio je ministar za kolonije vojvoda od Devonshire među ostalim, da je palestinska vlada dobila 1.365.000 funti. Ministar izričito naglasio, da se ne slaže s izvodima Lord Sydenhamsa, da palestinski mandat još nije ratificiran i da se moralo čekati sa zajednim do ratifikacije mandata.

Natječaj za gradnju hebrejskog gimnazija u Jeruzalimu. Kako je poznato, raspisan je u jeseni prošle godine natječaj za

gradnju hebrejskog gimnazija u Jeruzalimu. Sad je objelodanjen protokol jury-a, koji je 13. i 15. februara u Jeruzolimu vijećao. U uži izbor došlo je 5 radova, od kojih su premifрани na prvom mjestu Aleksander Beerwald, na 2. mjestu arhitekt F. Kornberg, 3. arhitekt H. Sobelsohn, 4. arhitekt J. Arvin.

Trgovački promet između Palestine i Amerike. U godini 1922. uvezeno je u Palestinu iz Amerike robe u vrijdnosti od 242 milijuna dolara, a većinom automobila Fordove tvornice. Eksport Palestine u Ameriku iznosio je u prošloj godini tek 150.000 dolara. Od toga za 10.000 dolara mandula, a za 60.000 dolara vina.

Iz Jugoslavije

Iz sjednice Radnog Odbora. Radni je Odbor primio do znanja izvještaj tajnika o njegovome putu u Vojvodini, te stvorio zaključak glede mjesta i roka saziva ovogodišnjeg Saveznog Vijeća, koji donosimo na drugom mjestu. Iza pretresa administrativnih agenda raspravljalo se o šekelskoj akciji, koju treba do 26. aprila o. g. završiti. Konačno primljen je s odobrenjem do znanja izvještaj upravitelja Keren Kajemeta o radu u prvom četvrtgodištu.

POVJERENICIMA KERENE KAJEMETA.

Od direktorija Keren Kajemet Le-Jisraela u Jeruzalimu primili smo poziv za provedenje velike akcije Ceulat Haarec. Kao rok za provedenje te akcije određeno je vrijeme između Pesaha i Šavuota. Ova akcija ima da služi povećanju narodnoga posjeda, koji je preduvjet za našu narodnu politiku. Direktorij želi, da do ovogodišnjeg kongresa, koji će se održati početkom augusta, uzmogne proširiti svoj posjed za 20.000 dunama (dunam stoji danas 5 funti).

Pozivljemo stoga sve povjerenike, da iskoriste vrijeme između Pesaha i Šavuota za što intenzivnije provedenje ove zemljišne akcije. Molimo naročito, da naši povjerenici najpripravnije podupiru Lag baomer akciju (4. maj) naše omladine i da na Šavuot prirede cvjetni dan, a po mogućnosti i koju priredbu u korist ove akcije.

Očekujemo, da ćete i ovom zgodom uložiti svoj trud za uspjeh ove akcije, koja sigurno ne će zaostati za dosadašnjima. Lijepi uspjeh što smo ga postigli u prvom četvrtgodištu neka Vam bude podstrekom, da u drugom četvrtgodištu nadmašimo rezultat prvoga.

Uprava Keren Kajemeta
za Jugoslaviju.

Agitacijono putovanje tajnika Radnoga Odbora S. C. J. Prema zaključku Radnoga Odbora pošao je tajnik R. C. S. C. J. g. dr. Alfred Singer na agitacijono putovanje u Vojvodinu. Dne 20. i 21. marta govorio je u Novome Sadu o stanju cionističkog pokreta i radu zemaljskog saveza, te je naročito razlagao potrebu što intenzivnijeg provođanja sabirnog rada za naše narodne institucije. Razlaganja dra Singera naišla su na potpuno razumijevanje, te su velikim odobravanjem saslušana. Židovsko narodno društvo provađa velikim marom šekelsku akciju. Izražena je jednodušno želja, da se ovogodišnje Savezno Vijeće održi u No-

vom Sadu. Dne 22. marta prikazivan je Palestinski film, te će sigurno jaki dojam, što su ga svi dobili, doprinijeti još intenzivnijem radu za Keren Kajemet.

Dne 25. marta stigao je dr. Singer u Suboticu, gdje je na pouzdanom sastanku vijećao o reorganizaciji mjesne organizacije i razložio potrebu što intenzivnijeg rada. Na jednom širem sastanku, koji je održan dne 27. marta, govorio je dr. Singer o problemima obnove i istakao potrebu provedenja akcije za Keren Hajesod i sabirni rad za Keren Kajemet. Dne 26. marta prikazivan je Palestinski film, koji je velikim oduševljenjem primljen. Izabran je posebni propagandni komite, koji će provesti reorganizaciju mjesne organizacije i provesti šekelsku akciju. Dne 28. i 29. marta boravio je dr. Singer u Senti, gdje je govorio o dužnostima Židova prema izgradnji domaje u Palestini, te naročito naglasio pionirski rad cijonista, koji od nas traži najveću požrtvovnost. Dne 28. prikazivan je Palestinski

film, a iza prikazivanja pozvao je g. Oskar Najman (Novi Sad) u zanosnom govoru sve Židove bez razlike njihove stranačke pripadnosti na podupiranje obnovnoga djela.

Jubilej Literarnih sastanaka židovske omladine u Zagrebu. U subotu dne 14. o. mj. proslavit će Literarni sastanci židovske omladine u Zagrebu jubilej svog 25. godišnjeg opstanka svečanom akademijom, na kojoj će govoriti svečano slovo Cvi Rothmüller. Glazbene tačke izvode članovi Literarnih sastanaka te pjevački zbor Makabija upotpunjen članovima Literarnih sastanaka.

Akademija održat će se u dvorani Teater Marijoneta (Jeronimska dvorana) Trg I. br. 18. Početak točno u pola 9 sati na večer.

Dne 12. o. mj izaći će posebni broj Gideona, koji je posvećen jubileju Literarnih sastanaka, a ispunjen radovima časnikih, bivših i sadašnjih članova.

Redovita glavna godišnja skupština

Židovskog gombalačkog i športskog društva »Makabi« u Zagrebu održat će se u nedjelju dne 15. aprila u 10 sati prije podne u prostorijama vijećnice bogoštovne općine u Zagrebu, Palmotićeve 16 sa slijedećim dnevnim redom:

Pozdrav predsjednika.

Izveštaj tajnika, blagajnika, vode, pročelnika pojedinih sekcija, oružara, i nadornog odbora.

Izbor novog odbora.

Eventualija.

Prema društvenim pravilima imadu se prijedlozi, koji duboko zasjecaju u interese društva, te sobom donasaju važnu društvenu promjenu, predložiti potpisano po 10 članova odboru najkasnije 8 dana prije održanja glavne skupštine.

U slučaju, da se ne sakupi dovoljno velik broj članova, održat će se glavna godiš. skupština sa istim dnevnim redom slijedeće nedjelje u isto doba i na istom mjestu bez obzira na broj prisutnih članova.

Vijesnik Povjereništva Židovskog narodnog fonda (Keren kajemet lejisrael) za Jugoslaviju Iskaz darova broj 7. od 22. do 31. maria 1923.

OPĆI DAROVI.

Žepče: A Musafija 69.50
Bitolj: Po 9.— din. Avram Camhi, Samuel Kalderon, Elie Cassorla, Mešulam Pessa, Mošo Sames, Menteš Camhi, Bokor Hreskes, Solomon Kalderon, Abraham Arueti; po 10.— din. Leon Išah, po 20.— din. Bokor Ichah, Samuel Šame, Saba Franco, Teodor Arueti, Leon Ichah, Salamon Cohen, Jakob Alva, Prigodom posvećenja kuće Avram Arueti 272.—, Prigodom vjenčanja Josef Arie — Boena Pardo 500.— 1048.—

Sarajevo: Erna Pesah sabrala na Barkohbinoj zabavi 100.50; Oklada Segal—Haran 10.—, Na vjenčanju Finci—Spiller 25.—, Na purim sabrano u templima Tefilat Ašahar 34.25, Kal Hadaš 89.60, Kal Kadoš Gados 70.15, Bet Tefila 81.—, Olat Aboker 19.75, Talmud Tora 481.—, F. Böhm dar po dr. Levinu 200.—, Eliša Altarac Zavidović prema izvještaju u Žid. svijesti 750.—, Židovsko ašk. gospojinsko društvo od zabave 500.—, N. N. prigodom vjenčanja Izidor Danon 200.—, Juda S. Levi prig. zlatnog pira 100.—, Jakob D. Kabiljo dobitak na kartama 22.—, Naci Neuer honorar obraničnog suda 50.— 2733.25

Prijedor: Prigodom zaruka Etele Stern — Marko Lederer sakupila Rašela Poljokan u kući g. Daniela Sterna: Hinko Lederer 100.—, David Kabiljo 50.—, Milan Srđić 30.—, Daniel Stern 30.—, dr. Schiffer 25.—, Marko Lederer 20.—, Dane Weiler 15.—, Ella Weiller 15.—, Šandor Mevorah 10.—, L. Mevorah 10.—, S. Mevorah 10.—, I. Mevorah 10.—, Josef Mevorah 10.—, Oskar Stern 10.—, Isa Hason 10.—, Isidor Atias 10.—, Ludvig Hirschmann 10.—, Olga Schwartz 10.—, Aleksa Baljbuk 10.—, dr. Strodl 10.—, Gradski liječnik 10.—, Na Berit-mila kod Davida Zabrelj sakupila Mira Mevorah 100.— 515.—

Vinkovci: Prigodom ozdravljenja Alekse Martona daruju Herman i Matilda Marton 100.—, Samuel Marton 100.—, Aleksa i Roza Ehrenfreund 100.—, Hugo Welles 10.— 310.—

Dubrovnik: na sjelu sakupila gdja. Rifka Tolentino 90.— 4765.75

SAMOOPOREZOVANJE.

Sarajevo: Osias Appel 3.75, Iso Hermann 18.—, B. Samakovlija 6.—, dr. S. Mastro 12.—, Isak Salom 12.—, Pio Pinto 12.—, E. Kampus 12.—, I. V. Levi 18.—, David Salom 12.—, dr. M. Levi 15.—, Mihael Ast 12.—, Renata Maestro 12.—, Mici Neumann 30.—, Sabina Rosenrauch 12.—, Luna Pinto 12.—, Isak Perić 18.—, Josef Ferera 18.—, Reuben Abinun 30.—, Menahem Papo 30.—, dr. Žiga Bauer 15.—, Haim L. Ozmo 30.—, S. Chahamović 18.—, Milka Hirschl 12.—, Simha Salom 18.—, Eliezer M. Papo 9.—, Erna Papo 9.—, A. Montilja 12.—,

Rahela Gaon 9.—, Rena Finci 12.—, Salamon H. Levi 12.—, Izidor A. Papo 12.—, Mihael Atias 18.—, Perlo Ovadia 9.—, Albert Papo 12.—, Klara Eskenazi 30.—, Žid. ašk. gosp. društvo 45.—, Poalo Cijon 57.50 614.25

ŠKRABICE.

Zagreb: A. Rosenberg 65.—, 65.—
Sarajevo: Eliezer Levi Kalupčija 36.—, David Mordo Papo 37.75, Mento Baruh 10.—, Rahela Kabiljo 7.50, Nina Laudberg 3.—, Venecija Levi 5.—, Oskar Malter 11.—, Nada Sohn 5.—, Rahela Albahari 15.—, Albert Salom 5.—, Templi: Tefilat Ašahar 75.60, Bet Tefila 34.55, Olat Aboker 29.10, Kal Hadaš 9.80, Kal Gadol 33.80, Ženski odjel 69.55 387.65

Zemun: I. Spindel 10.—, Vil. Adler 12.60, Gizela Herzl 25.15 47.75
Zavidović: Leon Ozmo, Olovo 22.50
Zemun: Ignac Semnic 50.— 572.90

TORA DAROVI.

Travnik: J. Atias Kladanj 12.50, K. Atarac 10.—, A. Baruh, Sarajevo 10.—, H. Papo 10.—, Hadži Poljokan, Banjaluka 25.—, M. Finci 10.—, M. Konforti 25.—, M. Altarac, Sarajevo 12.50, H. Papo 37.50, M. Montilja, Bijelina 25.—, J. Atias 12.50, dr. Konforti 45.—, Š. Salom, Wien 25.—, M. Konforti 50.—, dr. Schönfeld 20.—, Salamon Drutter 25.—, Jaques Salom 50.—, Zadik Konforti 12.50, Mordo Alkalaj 25.—, M. Montilja 20.—, A. Konforti 12.50, Ezra Konforti 25.— 500.—

Sarajevo: Leon Eliša Kabiljo 20.—, David S. Perera 20.—, Jakob Maestro 10.—, David I. Danon 250.—, Samuel Eleazar 50.—, Avram Izak Altarac 50.—, Rafael Danon 25.—, Hadži Mošo Altarac 100.—, Albert Šabetaj Finci 50.— 575.— 1075.—

ZLATNA KNJIGA.

Zagreb: Prigodom smrti Luje Hermana daruju za upis u zlatnu knjigu sestre Rosa, Ana i Fanika 250.—, Julije Goldstein 1000.— 1250.—

MASLINE.

Sisak: Na svatovima Krauss—Sonnenschein, Sisak sakupili Ružica Sunčević i Vlad. Neumann u vrt pok. Adolfa Kraussa na ime Elze i Heinricha Sonnenschein 80 m. 1000.—

Rečica: Elza Steiner u gaj Štefe Steiner 1 m, Elza Steiner na ime Irena Büchler u gaj Štefe Steiner 1 m. 25.—

Zagreb: Za otvorenje vrta pok. Luje Hermana daruju Josip Herman 20 m, Elsa Ebenspanger 8 m, Emerich Lustig 8 m, Spitzer 2 m, Nahman 4

m, Sarina Hason 4 m, Paula Sauerbrun 4 m, Jakob Sohn 8 m, Alfons Taubman 2 m, dr. Alfred Singer 2 m, A. D. Rosenberg 2 m svega

64 maslina 805.—
1830.—

JAAR JUGOSLAVIJA.

Zagreb: Adolf Stern na ime Lit. sastanci 8 m 100.—

Bitolj: Lujza Pardo na ime Ozer-dalim 2 m, Midrach Salamon Halevy 2 m, Jakob Pardo 2 m, Samuel Levi 3 m, Isak Nachmias i drugovi 4 m, Sinagoga »Aragon« 4 m, Leon Ischah 4 m, Josef Franco 5 m, Ischelebon Franco 8 m, Samel Šame 8 m, Leon Camhi 13 m, Vital Faraggi 21 m, 76 maslina 988.—

Urbanja: Vilim Grün na ime svojih roditelja Malvine i Gabor Grün 4 m 50.—

Sarajevo: Prigodom smrti Rafael Mordehaj Gaona daruje na njegovo ime Zadik Danon 5 drveta 62.50

Zemun: Ignac Semnic 2 m 25.—

Travnik: Prigodom Berit Mila kod Stottera Turbe i dir. Stotter 8 m, prok. Rotschild 8 m, dir. Rosenzweig 4 m, Isak Salom 4 m, Juda Pinto na ime Jakob Stotter 4 m 28 maslina 350.—

123 masline 1575.50

Da sada darovano 8015 maslina za popunjenje šume treba još 1985 maslina.

NORDAUOV GRAD.

Zagreb: N. N. 300.—, Alfred Brodmann 50.—, Makso Schlesinger 50.—, Malvina Müller 50.—, Mr. Milan Berkes 50.—, A. Romano 50.—, N. D. Mandić 50.—, Vilim Blumenstock 25.—, A. M. Mevoraha sinovi 50.— 675.—

Bjelovar: Prigodom zabave Ferijalne kolonije sabrano 145.—, Prigodom rodendana Zdenke Hirschl 30.— 175.—

Travnik: Jakob Atias provizije od slika 56.—, Sara Alkalay provizija od slatkiša 37.50, Žid. bog. općina 475.25, Matilda Konforti 5.—, Sakupio rab. Kabiljo kod Levi-a Turbe i K. Levi 25.—, R. Atias 10.—, D. Atias 5.—, Merjama Atias 5.—, J. Atias 23.25, Raheta Atias 10.—, Z. Konforti 10.—, S. Altarac 10.—, Bonaća Pinto 5.—, Klarica Konforti i Estera Kalderon za prodato cvijeće 272.—, Miko Konforti 214.50, Sabirni arci 126.—, Sakupio Miho Konforti na Purim Jaques Salom 25.—, Haim Papo 15.—, M. Kabiljo 10.—, Atias 10.—, Altarac 10.—, Jeruham Konfort 10.—, Abraham Konfort 10.—, Ezra Konfort 10.—, Alkalay 10.—, M. Montilja 10.—, M. Altarac 10.—, M. Konfort 10.—, Moise Abinun 10.—, Santo Pinto 10.—, Zadik Konfort 10.—, Mordo Alkalay 10.—, Isak Salom 10.—, dr. Salom 10.—, Moise Salom 10.—, Josef Pinto 5.—, Izak

Gaon 5.—, K. Pinto 5.—, M. Altarac 5.—, Juda Montilja 5.—, Benjamin Pinto 5.—, M. Pinto 5.—, M. Altarac 5.—, I. Konforti 5.—, K. Atias 5.—, H. Levi 5.—, D. Atias 5.—, H. Salom 5.—, H. Hoffer 5.—, Sua Salom 5.—, M. Finci 5.—, M. Altarac 4, D. Kalderon 1.— 1584.50

Bitolj: Purimska akcija 1524.—
Vrbanja: Vilim Grün 50.—
Hercegovac: Maks Moses 100.—, Lj. Kaufer 100.— 200.—

Sarajevo: Jevr. općina sef. obreda 1250.—, Žid. ašk. općina 250.— 1500.—

Bijeljina: 25% prihoda purimske zabave M. C. O. 2500.—, dječjim sabir. arcima: David Perera 56.—, Izidor Sevij 81.—, Josef Papo 108.—, Berta Papo 65.50, Šandor Rot 63.75, Jolanka Rot 63.75, Izidor Baruh 48.—, B. Baruh 80.—, Samuel Kamhi 52.—, Bernard Salom 85.—, Izidor H. Sevij 77.50, Elika Kabiljo 70.—, Michi Levij 78.—, Josef Montilja 48.—, Rafo Alkalay 46.75, Egon Šlomović 49.75, Erich Šlomović 75.—, Moise Alkalay 45.—, Binjo Altarac 63.50, Jehudit Hajon 101.—, Moša Maestro 67.—, Avram E. Sevij 69.—, Jakob Sevij 42.50, Haim Alkalay 46.—, Bukica Kabiljo 81.—, Zemphira Hajon 95.—, Eleonora Hajon 88.—, Izidor Montilja 81.50, Rifka Montilja 45.—, Sida Perera 58.—, Za Nordauov grad daruju: Haim I. Papo 100.—, Moric E. Kabiljo 30.—, Moric I. Altarac 20.—, Iko i Kučo Alkalay 100.—, Braća Semo 40.—, Izidor D. Salom 20.—, Josef Perera 30.—, Jakob Kabiljo 20.—, Rafael Sevij 20.—, Sara Danon 30.—, Haim Baruh 50.—, Braća Danon 40.—, Majer Baruh 50.—, Isak I. Alkalay 50.—, Jakob Perera 20.—, Salamon Montilja 30.—, Zadik Baruh sen. 50.—, Rifka Kabiljo 10.—, N. N. 10.—, Josef S. Alkalay 20.—, S. K. Alkalay 20.—, Mošo Montilja 20.—, G. Grünfeld 10.—, Mano Neumann 10.—, Mošo Hajon 5.—, Jehudit Hajon 45.—, Baruh Zadik ml. 50.—, Mošo Baruh 25.—, Rifka K. Alkalay 30.—, Samuel Winter 40.—, Mano Nussbaum 20.—, Flora Papo 40.—, Haim M. Papo 90.—, Salamon I. Sevij 25.—, Mr. Bernard Herzler 25.—, Wilhelm Svhwitzer 30.—, Arpad Weil 20.—, Duda Prpić 30.—, Markus Zuckmann 40.—, Schwarzberg 40.—, Leo Nussbaum 30.—, Max Nussbaum 10.—, Rafael Montilja 10.—, Filip Almuslino 20.—, Bernard Šlomović 30.—, Salamon Kalderon 10.—, Avram Romano 5.— svega 6000.50

11.709.—

Za Nordauov grad darovano svega 116.419.50

DJEČJI SABIRNI ARCI.

Zagreb: Anica i Josip Steinberger 347.—

Sarajevo: Žaki i Ferera 41.—, J. Silvio Baruh 20.50, Hajim Alkalay 65.—, Izidor I. Saom 5.—, Berta Gaon 20.—, Josef Montilja 66.—, Debora Danon 45.25, 262.75

Dubrovnik: Alice Amselberg 1800.—, Jonatan Egon Reiss 448.—, Medard Berner 252.—, Jakica Ferera 190.—, Viktor Hajon 150.— 2840.—

3449.75

OBITELJSKA DAROVNA KNJIGA.

Sarajevo: Sabrano na vjenčanjima Tilda Zindorf—David Izrael 50.—, Ella Herzler—Elias Kabiljo 626.—, Nehama Kabiljo—Sal J. Danon 250.—, Ida Danon — Rafael Salom 100.— 1026.—

Zagreb: Prigodom vjenčanja Zlate i Hinka Schrengera daruju Alfred Schrenger 100.—, Lad. Gerber 100.—, S. Weinberger 100.—, Supruzi Hinko Schrenger 10.—, V. Schwartz 20.—, Julio Schrenger 10.—, Josip Weiss 10.—, Deicht S. 10.—, Julio Gerber 100.—, Prigodom vjenčanja Olga Singer—Paul Schrenger daruju: D. Singer 300.—, A. Schrenger 100.—, A. Bornstein 200.—, Š. Spitzer 200.—, M. Schrenger 100.—, E. Bornstein 100.—, R. Herzer 100.—, M. Singer 40.—, Prigodom svatova Klara Bauer — Millan Pollak daruju Bela Pollak 300.—, dr. Rudolf Pollak 100.—, Ignjat Bauer 300.— svega 2.490.—

3516.—

Novi Sad: specifikacija slijedi: 3948.50
Beograd specifikacija slijedi 19.372.—
Zenta: specifikacija slijedi 2700.—

PREGLED.

Iz Hrvatske, Slavonije i Dalmacije 7754.75
Srbije 22.932.—
Bosne 19.043.40
Vojvodine 6.648.50

56.378.65

Od 1. januara do 31. marta ušlo je sveukupno dinara: 233.428.79

ISKAZ

darova za Keren Kajemet Lejisrael za vrijeme od 1. I. do 31. III. o. g.

M J E S T O	Sabrani iznos		Četvrtgod. kontingent		S a b r a n o			
					više		manje	
	Dinara	p.	Dinara	p.	Dinara	p.	Dinara	p.
1 Banjaluka	1667	25	3125	—	—	—	1457	75
2 Belacrkva	100	—	250	—	—	—	150	—
3 Beograd	26300	—	43750	—	—	—	17450	—
4 Bijeljina	7740	50	1562	50	6178	—	—	—
5 Bitolj	9107	—	6250	—	2857	—	—	—
6 Bjelovar	775	25	4375	—	—	—	3619	75
7 Brod n/S.	12904	50	4375	—	8529	50	—	—
8 Brno	250	—	—	—	—	—	—	—
9 Daruvar	1630	—	1562	50	67	50	—	—
10 Dubrovnik	2930	—	625	—	2305	—	—	—
11 Glina	200	—	—	—	—	—	—	—
12 Gradačac	125	50	250	—	—	—	125	—
13 Hercegovac	200	—	—	—	—	—	—	—
14 Karlovac	1349	60	1562	50	—	—	213	—
15 Koprivnica	2706	25	2250	—	456	25	—	—
16 Križevci	5760	60	1500	—	4260	60	—	—
17 Kruštica	111	75	—	—	—	—	—	—
18 Mitrovica	655	—	1250	—	—	—	595	—
19 Nova Gradiška	275	—	1500	—	—	—	1225	—
20 Novi Sad	35457	20	10000	—	25467	20	—	—
21 Ogulin	1890	—	125	—	1765	—	—	—
22 Osijek	30051	—	22000	—	8051	—	—	—
23 Pakrac	215	—	750	—	—	—	535	—
24 Požega	3473	50	1000	—	2473	50	—	—
25 Prijedor	515	—	375	—	140	—	—	—
26 Rogatica	290	—	250	—	40	—	—	—
27 Rečica	25	—	—	—	—	—	—	—
28 Sarajevo	14965	30	43750	—	—	—	28784	70
29 Sanskimost	25	—	—	—	—	—	—	—
30 Senta	2700	—	—	—	—	—	—	—
31 Sisak	1125	—	1250	—	—	—	125	—
32 Split	2633	—	625	—	2633	—	—	—
33 Stari Bečej	550	—	—	—	—	—	—	—
34 Travnik	2434	—	625	—	1809	50	—	—
35 Tuzla	3210	75	1875	—	1335	75	—	—
36 Uljanik	150	—	—	—	—	—	—	—
37 Veliki Bečkerek	165	50	—	—	—	—	—	—
38 Varaždin	1785	75	1500	—	285	75	—	—
39 Vinkovci	7462	50	4375	—	3087	50	—	—
40 Vrbanja	100	—	—	—	—	—	—	—
41 Visoko	236	75	187	50	49	25	—	—
42 Višegrad	498	25	187	50	310	75	—	—
43 Vršac	826	—	3125	—	—	—	2299	—
44 Vukovar	6741	20	3125	—	3616	20	—	—
45 Zagreb	35912	75	43750	—	—	—	7837	25
46 Zavidović	565	50	125	—	440	50	—	—
47 Zemun	3252	90	3125	—	127	90	—	—
48 Zenica	1841	25	1125	—	716	25	—	—
49 Žepče	94	50	125	—	—	—	30	50
* Ukupno . . .	234041	70						

* Razlika izmedju iskaza i četvrtgodišnje statistike rezultira iz čiste dobiti od utrška robe, koja se ne iskazuje u redovitim iskazima.

SIDRO d. d.

za trgovinu željezom Zagreb
Vlaška ul. 49. Telefon br. 69 1 8-30.

„GOLUB“ **„ГОЛУБ“**

ZAŠTITNI ZNAK

JE NAJBOLJI PAMUK

ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE
A. ROMANO
ZAGREB
AKADEMIČKI TRG BR. 8

Šipkasto željezo - Obručno željezo -
Betonsko željezo - Nosioči - Pocinčano obručno željezo - Žičnjaci (ekseri) - Crni lim - Pocinčani lim - Cinkovni lim - Emajlovano posudje Lijevano posudje

Jedino najveće specijalno skladište kratke nakitne i pletene robe samo na veliko, niske cijene, solidna podvorbna

Dragutin Ullmann, Zagreb
Ilica 36 Ilica 36

Veletrgovina kratke i pletene robe

„Nevesta“ Textil Import & EMILSCHULHOF

Bregovita ulica 3 ZAGREB Telefon broj 18-57

Vlastita manipulacija
Na Zagrebačkom Zborn mjesto broj 311.

**Gumene pete i
Gumene potplate**

jeftinije i trajnije su nego od kože! Najbolja zaštita protiv vlage i zime!

Prva hrvatska veletrgovina željeza i željezne robe

Ferdo Hirschl k.d.

Jelačićev trg 13 ZAGREB Telefon br. 279
Poslovnica: Petrinjska ulica broj 4

Preporuča svoje bogato skladište željezne robe, posudja, gospodarskih strojeva, kućnih uređaja, te sve vrste građevnih potrebština. Solidna roba, brza posluga, cijene umjerene.

VREĆE

iz jute, tekstilita i papira nove i upotrebljene u svim dimenzijama za brašno, posije, ugalj i t. d., dobiju se najjeftinije kod tvrtke

SCHOTTEN I DRUG

Vrhovčeva 13 ZAGREB Telefon 19-85

Kupujemo sve vrste upotrebljenih vreća uz najveću dnevnu cijenu —
Zavod za posudjivanje nepremovnih pojava

OGLAS

Kod židovske bogoštovne općine u Varaždinu ima se odmah popuniti mjesto šoheta, ubodeka i kore-a, koji ima vršiti i funkcije predmolitelja i ostale funkcije II. kantora. Plaća i ostali dohoci prema dogovoru. Putni troškovi za pokus naknadit će se samo pozvanicima.

Molbenice imaju se najkasnije potpisati do 20. travnja o. g. predložiti.

Predstojni:

dr. Hinko Blau v. r.

C. D. GAON

Veletrgovina i vlastita manipulacija trikotske i pletene robe
Jelačićev trg 25 ZAGREB Telef. 23-72

„TEVIT“

Poduzeće za elektroindustriju i trgovinu
Telefon 14-59 ZAGREB Gajeva ulica 15

Izvadjka: Električna instalacija svijetla, telefona, kućnih zvonila i reklama

Preuzima: Uredjaje električ. centrala, pogona, prenose sila, popravljanje sviju vrsti električnih strojeva

D. M. C. artikli, te Aida Maria Lucia, umjetna svila (Kunstseide) kao i razni drugi pamuci. Kod većih naručba znatan popust! Kod specialne veletrgovine pamuka

Ferdo Schwarz i drug

Ilica br. 45 - ZAGREB - Telefon 2-56

Brzojavni naslov: SVADRUG

TAHEIA

Internacionalno transportno poduzeće
Jelačićev 23 ZAGREB Telefon 16-12

Carinsko - posrednička
poslovnica uskladištenja

Cijonisti! Vršite svoju dužnost! Plaćajte svoj šekel!

Vjeran čuvar Vaših zubi jest

»LYODONT«

pasti za zube. — Jedan pokus — i Vaše je povjerenje osigurano!

Dobiva se u ljekarnama i drogerijama!

LYO d. d. za finu kozmetiku i farmaceutsku industriju, Zagreb

Ia Vapno (Kreč)

dobavlja iz vlastitih vapnara u Očuri i Novom Marofu

Sjedinjene krečane d. d.

u Zagrebu Bogovićeve ulica 3

Telefon broj 5-55 Brzjavni: Krečane, Zagreb

Produkcija 120 vagona mjesečno

KONKURS

U izraelitičkoj filijalnoj općini Titel (Bačka) traži se vrsnoga premolitelja, koji je šohet, ubodek, vkore i vjeroučitelj. Reflektanti na to mjesto neka odmah pošalju autorizirane svjedodžbe o svome dosadašnjem životu i priznanicu od tri rabina na potpisano predstojništvo. Plaća prema dogovoru, putni trošak plaća se samo pozvanome. Akcetiranome naknaduju se i troškovi preseljenja.

Titel, 24. marta 1923.

Predstojništvo izraelitske bog. općine u Titelu.

DIONIČKO DRUŠTVO „MERKUR“

VELETRGOVINA I KONFEKCIJA PAPIRA

TELEFON:
17-95

ZAGREB - ILICA 31

PAPMERKUR
BRZOJAVI.

Veletrgovina
pisačeg, risačeg, novinskog, te
omolnog papira

Vlastiti proizvod
bilježnica, notesa, blokova i konfek-
cija svih proizvoda i papira

Tvorničko skladište
kuverata, te pisačeg i risačeg pribora